

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030
Územné vymedzenie:	Obec Lúčky
Územný plán obce schválený (A/N):	Nie
Dátum schválenia PHSR:	11.05.2023, uznesením č. 7/2023.
Dátum platnosti:	Od 12.05.2023 do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	12.05.2023
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

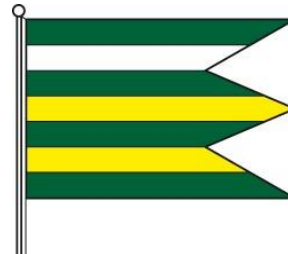

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Blazón erbu:

V zelenom štíte nad zlatou hroudou strieborné skrížené banické kladivká na zlatých rukovätiach.

Základné údaje

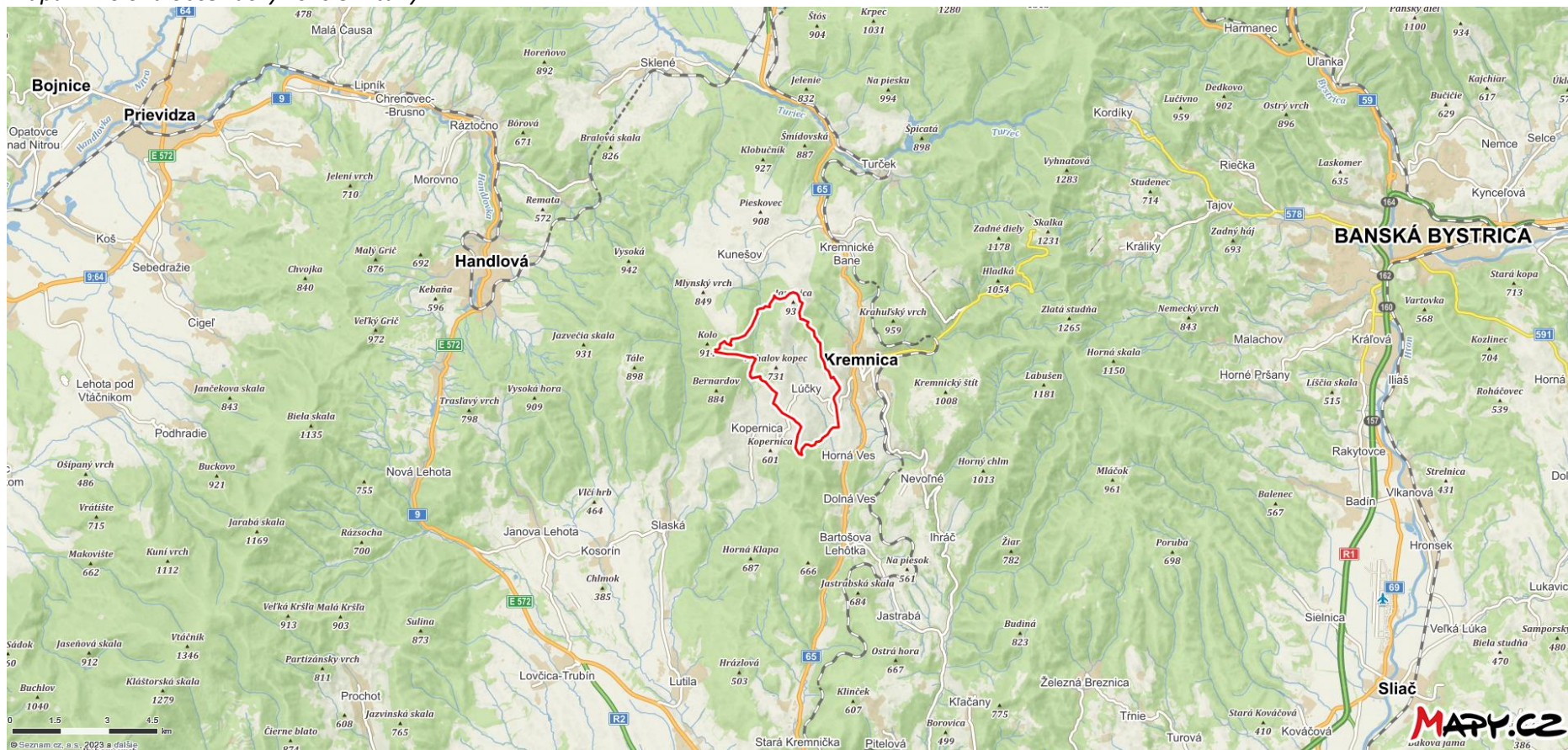
Samosprávny kraj:	.....	Banskobystrický
Okres:	.....	Žiar nad Hronom
Poloha obecného úradu:	.....	48.696781°N, 18.894684°E
Nadm. výška pri obec. úrade:	.....	560 m.n.m.
Rozloha katastra:	.....	824 ha k 31.12.2022
Počet obyvateľov:	.....	199 k 31.12.2022
Hustota obyvateľstva:	.....	24 obyv./km ²
PSČ:	.....	967 01
Evidenčné číslo vozidiel:	.....	ZH

Oficiálne kontakty

Adresa:	.....	Obec Lúčky
	.....	Obecný úrad č. 103
	.....	967 01 Lúčky
Web:	.....	www.luckyprikremnici.sk
Email:	.....	lucky.starosta@gmail.com
	.....	obecluckykremnica@gmail.com
Telefón:	.....	045 / 67 42 468
IČO:	.....	30 230 381

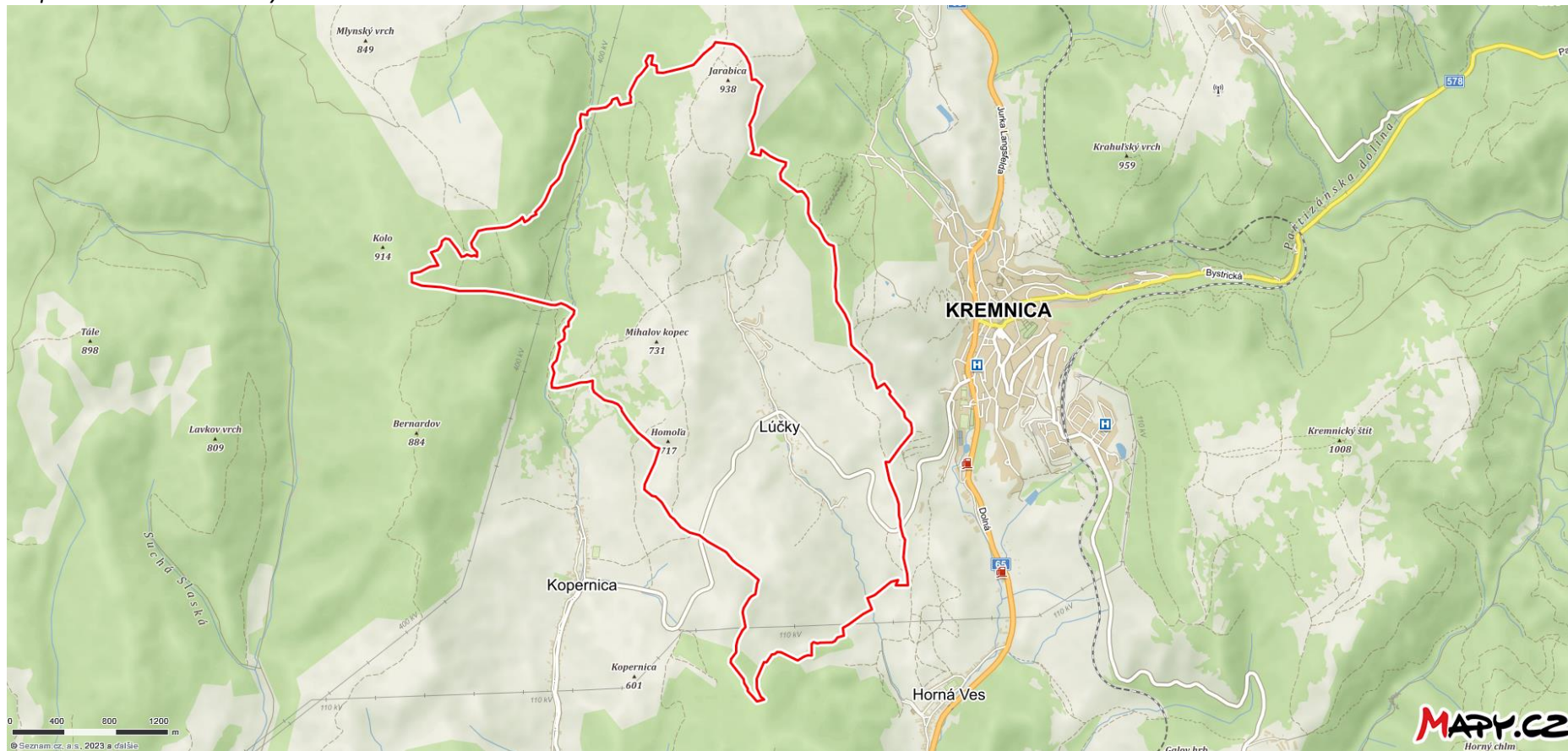
Mapa 1: Poloha obce Lúčky - širšie vzťahy

Zdroj: mapy.cz

Mapa 2: Poloha obce Lúčky voči susediacim obciam

Zdroj: mapy.cz

OBSAH

ÚVOD	7
ANALYTICKÁ ČASŤ	8
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT.....	9
A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA.....	11
Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery.....	11
Kvalita životného prostredia.....	11
Ochrana prírody a krajiny.....	11
Ochrana pred povodňami.....	11
Odpadové hospodárstvo.....	11
Obyvateľstvo.....	12
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva.....	12
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku.....	15
Národnostná a konfesijná štruktúra.....	17
Vzdelanostná štruktúra.....	17
Nezamestnanosť.....	18
Domový a bytový fond.....	21
Dopravná infraštruktúra.....	23
Technická infraštruktúra.....	23
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby.....	23
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport.....	25
Administratívno-správne služby.....	25
Hospodárske pomery.....	26
Poľnohospodárstvo a priemysel.....	26
Cestovný ruch.....	26
Dotazníkový prieskum medzi obyvateľmi.....	27
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	31
Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027.....	32
Zmena klímy.....	32
STEEP analýza.....	33
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	34
SWOT analýza.....	34
Kľúčové faktory a disparity územia.....	35
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	36
STRATEGICKÁ VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE.....	38
STRATÉGIA ROZVOJA.....	38
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ	42
OPATRENIA A PROJEKTOVÉ ZÁMERY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ.....	43
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV.....	48

D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	51
AKČNÝ PLÁN OBCE	52
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	55
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	55
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	55
E-FINANČNÁ ČASŤ	57
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	58
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	59
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV DO FINANCOVANIA	65
ZÁVER	66
PRÍLOHY	67
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	68
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR.....	69
ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV A FORMULÁROV.....	70

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na naplnenie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Lúčky
PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja 2015-2023	2015-2023	regionálna	http://bbsk.sk
Vstupná správa pre spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2022-2030	2022-2030	regionálna	http://bbsk.sk
Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja	priebežne	regionálna	http://bbsk.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačný program Slovensko 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk www.scitanie.sk
Bývanie	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.scitanie.sk
Hospodárstvo	Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Centrum vedecko-technických informácií	www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Lúčky	www.luckyprikremnici.sk
Sociálna sféra	Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery

Obec Lúčky leží v Banskobystrickom samosprávnom kraji, v okrese Žiar nad Hronom, v bezprostrednej blízkosti mesta Kremnica. Jej katastrálne územie susedí s katastrálnymi územiami: Kunešov, Kremnica, Horná Ves a Kopernica. Obec predstavuje potočnú radovú dedinu – domy a budovy sú postavené pozdĺž potoka. Intravilán obce je tak výrazne pretiahnutý (v severo-južnom smere).

Geologická stavba územia je pestrá – tvoria ju neogénne vulkanity (ryolity a ryodacity, andezity a iné). Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Kremnické vrchy a dvoch podcelkov: Kunešovská hornatina a Jastrabská vrchovina.

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Hrona. Sústavu vodných tokov v území tvoria predovšetkým Lučanský potok a Kopernica. Tie sú dopĺňané sústavou bezmenných vodných tokov. Rieky a potoky na území obce majú snehovo-dažďový režim odtoku s najvyššou vodnosťou v marci až máji (s najvyššími prietokmi v apríli) a najnižšou vodnosťou v januári a februári a neskôr v septembri a októbri. Územie obce leží na rozhraní 2 klimatických oblastí a 3 okrskov – mierne teplej klimatickej oblasti (okrskov M6 a M7) a chladnej oblasti (okrsku C1). Územie obce je pomerne bohaté na vlahu – priemerný ročný úhrn zrážok je viac ako 800-900 mm.

Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú najmä kambizeme modálne a kambizeme pseudoglejové nasýtené. Z hľadiska fytogeografického členenia patrí kataster obce do bukovej fytogeograficko-vegetačnej zóny, sopečnej oblasti. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie obce do provincie listnatých lesov.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Lúčky v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Priamo v katastri obce sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s 2. alebo vyšším stupňom ochrany. V rámci chránených území NATURA 2000 zasahuje do katastra obce Lúčky jedno územie európskeho významu – Kunešovské lúky (SKUEV0893). Nezasahuje tu žiadne Chránené vtáčie územie.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Lúčky žiadne problémové lokality s potenciálom záplav nenachádzajú. Stredom obce preteká Lučanský potok, jeho koryto je však v celej dĺžke regulované a potok žiadne záplavy neprináša. Navyše, na hornom toku (nad obcou) je vybudovaná menšia zadrživacia nádrž.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu je (v porovnaní s priemerom Slovenska) pomerne vysoká, za rok 2022 dosiahla takmer 53 %. Napriek tomu obec v tomto ukazovateli ešte stále mierne zaostáva za cieľmi v oblasti nakladania s odpadmi, stanovenými pre Slovenskú republiku (dosiahnuť mieru recyklácie na úrovni 60 %).

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Lúčky za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období znížil o 18 (z 217 v roku 2013 na 199 v roku 2022).

Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

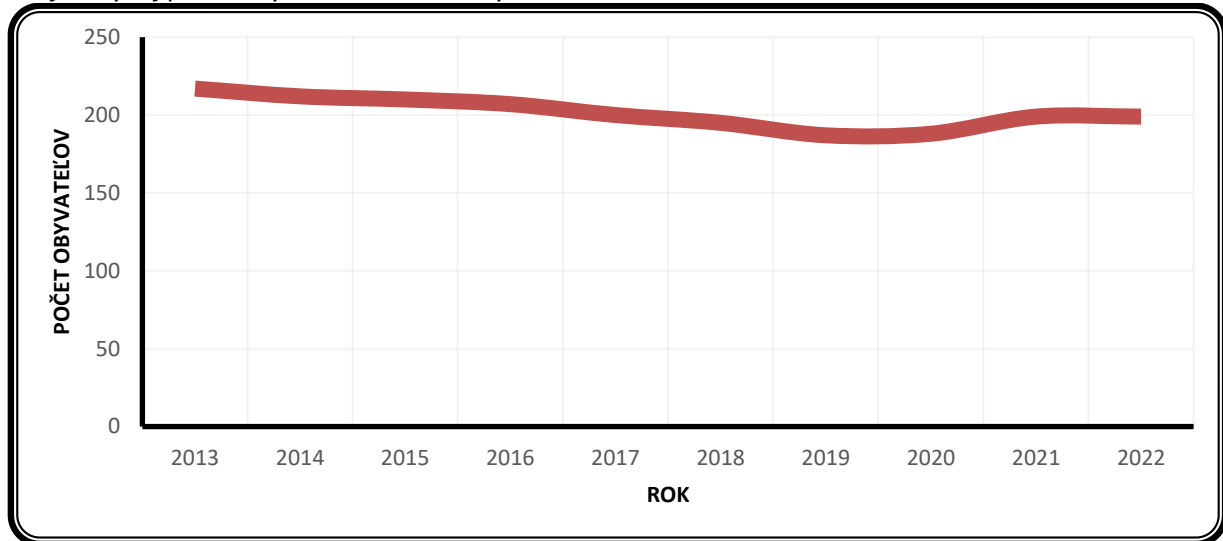
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvateľov (k 31.12.)	217	212	210	207	200	195	187	188	199	199
Živonarodení	3	0	0	3	2	1	2	2	1	2
Zomrelí	4	3	0	3	4	2	2	1	6	5
Bilancia prirodzeného pohybu	-1	-3	0	0	-2	-1	0	1	-5	-3
Prisťahovaní	12	3	0	3	0	3	7	9	15	7
Vysťahovaní	5	5	2	6	5	7	15	9	3	4
Migračné saldo	7	-2	-2	-3	-5	-4	-8	0	12	3
Bilancia celkového pohybu	6	-5	-2	-3	-7	-5	-8	1	7	0
Hr.m. živorodenosti (‰)	13,8	0,0	0,0	14,5	10,0	5,1	10,7	10,6	5,0	10,1
Hr.m. úmrtnosti (‰)	18,4	14,2	0,0	14,5	20,0	10,3	10,7	5,3	30,2	25,1
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-4,6	-14,2	0,0	0,0	-10,0	-5,1	0,0	5,3	-25,1	-15,1
Hr.m. imigrácie (‰)	55,3	14,2	0,0	14,5	0,0	15,4	37,4	47,9	75,4	35,2
Hr.m. emigrácie (‰)	23,0	23,6	9,5	29,0	25,0	35,9	80,2	47,9	15,1	20,1
Hr.m. migračného salda (‰)	32,3	-9,4	-9,5	-14,5	-25,0	-20,5	-42,8	0,0	60,3	15,1
Hr.m. celkového prírastku (‰)	27,6	-23,6	-9,5	-14,5	-35,0	-25,6	-42,8	5,3	35,2	0,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Vývoj počtu obyvateľov obce Lúčky za ostatných 10 rokov má klesajúci trend. V porovnaní s rokom 2013 bol počet obyvateľov obce na konci roku 2022 o 8 % nižší.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Lúčky

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

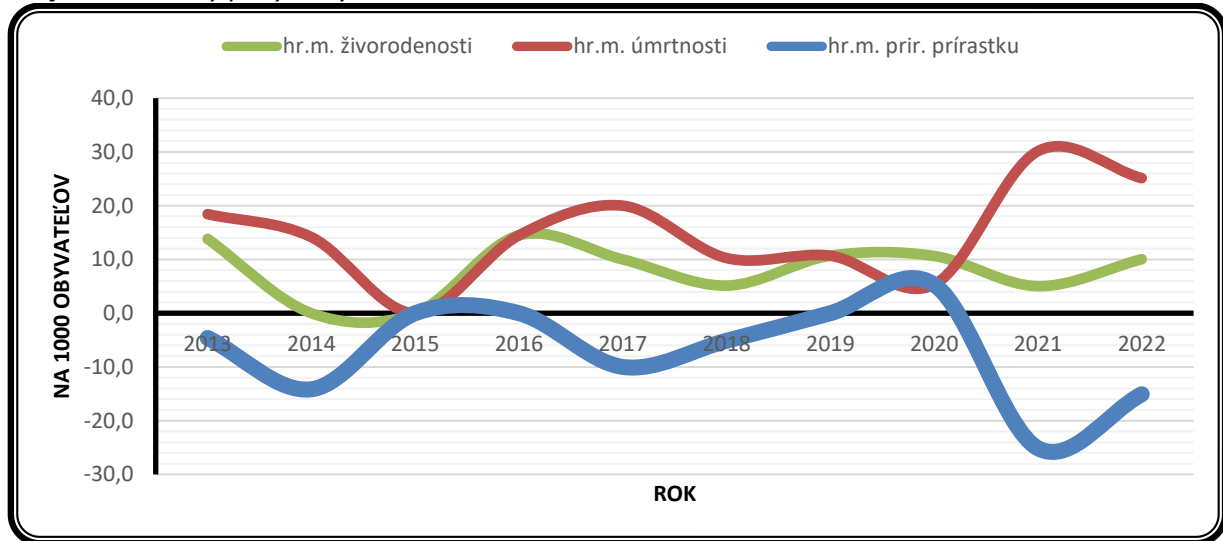
Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne vyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 0 – 15 ‰ (čo je však v obciach s takýmto nízkym počtom obyvateľov prirodzené). Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 0 – 3. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Lúčkach len 8,0 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje nepriaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Žiar nad Hronom sa hr. m. živorodenosti pohybuje rovnako na úrovni cca 8,0 ‰, v Banskobystrickom kraji 9,0 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 9,5 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, na rozdiel od počtu živonarodených, menej vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2015 (v tomto roku v obci nezomrela žiadna osoba), najviac v roku 2021 (6 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 0,0 po 30,2 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Lúčkach až 14,9 ‰. V obci teda môžeme pozorovať vyššiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 11,0 ‰), Banskobystrický kraj (12,0 ‰) i okres Žiar nad Hronom (cca 13,0 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Lúčok. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne stratová (6x), až 3x bola bilancia vyrovnaná a pozitívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len raz. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -25,1 ‰ po 5,3 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov neefektívna. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k úbytku obyvateľov.

Graf 2: Prirodený pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022

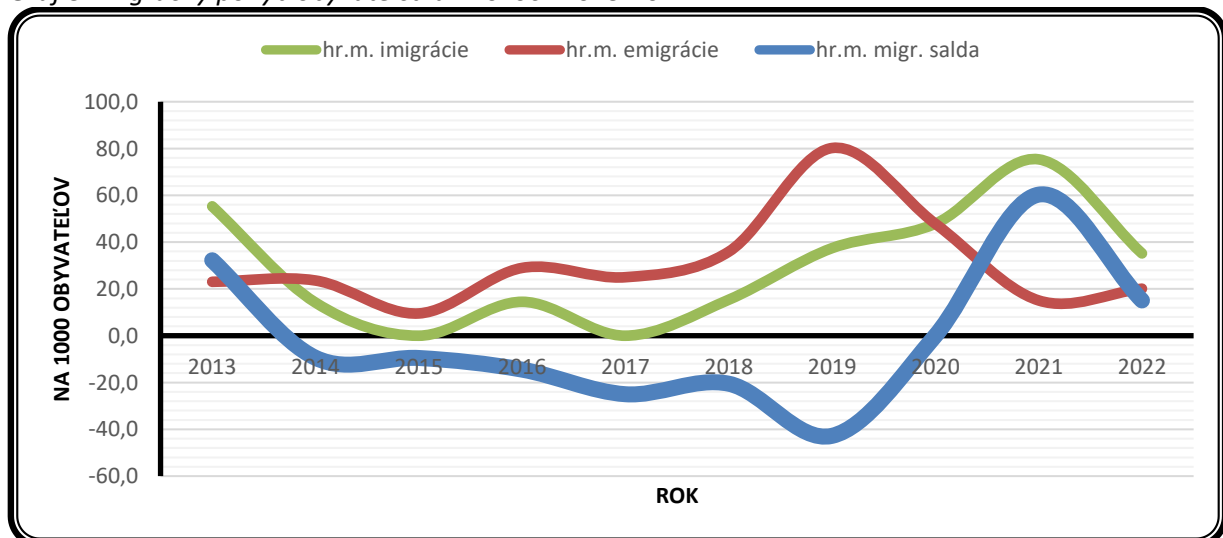

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podobne ako vývoj prirodzeného pohybu, aj vývoj z hľadiska migračného pohybu je v obci negatívny. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 29,5 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 5,9 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala mierne vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 30,9 ‰ (v priemere 6,1 vystahovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol mierne nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -8 osôb v roku 2019 po +12 osôb v roku 2021. Kladné migračné saldo obec zaznamenala len 3x, v roku 2020 bolo migračné saldo nulové a 6x bolo migračné saldo záporné. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje negatívnu bilanciu migračného salda, pričom z aspektu migrácie v nej prebiehajú prevažne depopulačné procesy. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je nepriaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

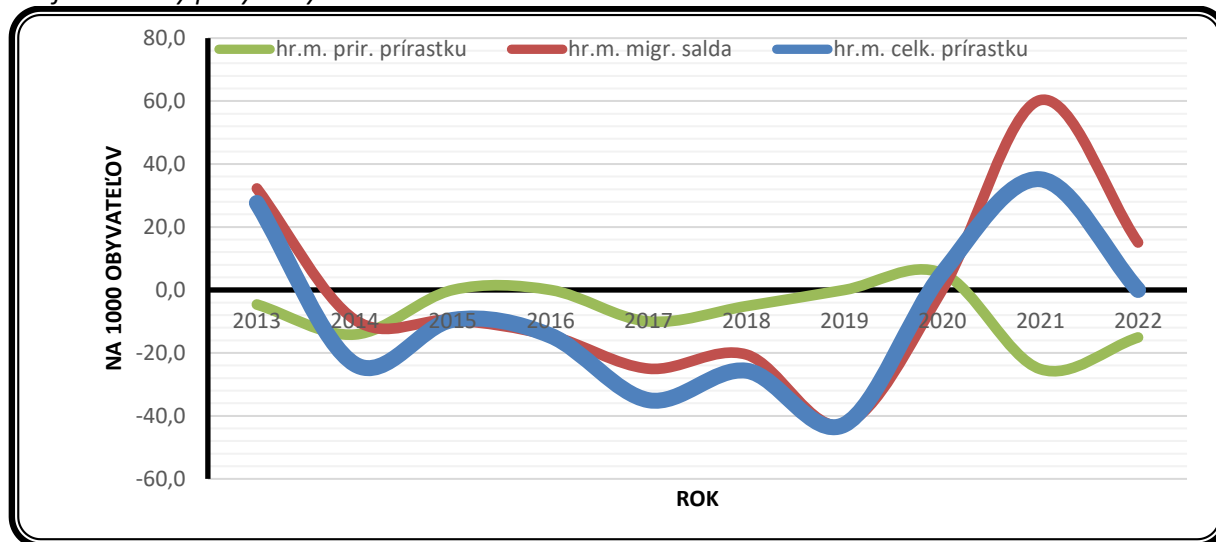
Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia záporné hodnoty (viac ľudí v týchto rokoch zomrelo ako sa ich narodilo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine klesal. Podobne, aj hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinou záporné

hodnoty, znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva (viac ľudí sa z obce v danom roku vystaňovalo ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je celkový úbytok obyvateľov obce Lúčky. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť negatívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska klesá).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

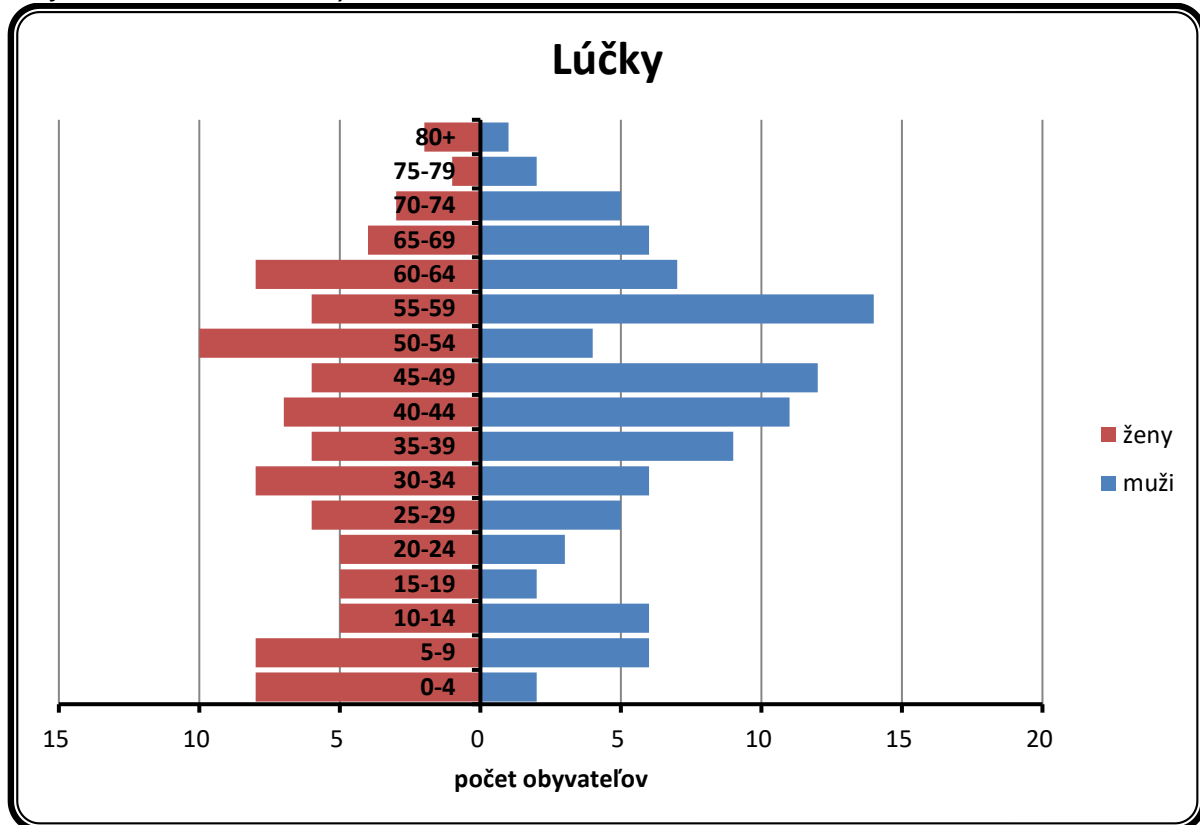
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Lúčok ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza regresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 35 k 73 k 31.12.2022). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Lúčok majú vekové skupiny (podľa poradia) 55-59 ročných (20 obyvateľov), 40-44 a 45-49 ročných (zhodne po 18 obyvateľov). K 31.12.2022 tu spomedzi 199 obyvateľov žilo 35 detí do 14 rokov a 24 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 199 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 101 mužov a 98 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) klesať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2022

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce rýchlo starne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov zvýšil z 39,01 na 40,61 rokov. V porovnaní so Slovenskou republikou žije v obci trochu mladšie obyvateľstvo, to však starne mierne pomalším tempom ako je priemer SR.

Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Priemerný vek / rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lúčky	39,01	39,89	40,88	40,73	41,13	42,05	42,2	42,09	40,67	40,61
Slovenská republika	39,60	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39	41,62

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnou zložkou (65+ r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 70,4 %.

Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2022	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Lúčky	199	35	140	24	17,6	70,4	12,1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Lúčok bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 takmer homogénne, keďže v ňom podľa jeho výsledkov výrazne dominovala slovenská národnosť s 97,4 % obyvateľov (187 zo 192 osôb).

Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel (%)
slovenská	187	97,4
maďarská	1	0,5
nemecká	1	0,5
iná	1	0,5
nezistená	2	1,0
SPOLU	192	100,0

Zdroj: SODB 2021

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2021 výrazne dominovalo rímskokatolícke vierovyznanie so 63,0 % obyvateľov (121 zo 192 obyvateľov). K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 30,7 % obyvateľov obce (59 osôb) a u 2,1 % obyvateľov (4 osoby) príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2021).

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Konfesia	Počet obyvateľov	Podiel (%)
bez náboženského vyznania	59	30,7
Rímskokatolícka cirkev	121	63,0
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	1,0
Gréckokatolícka cirkev	3	1,6
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	3	1,6
nezistené	4	2,1
SPOLU	192	100,0

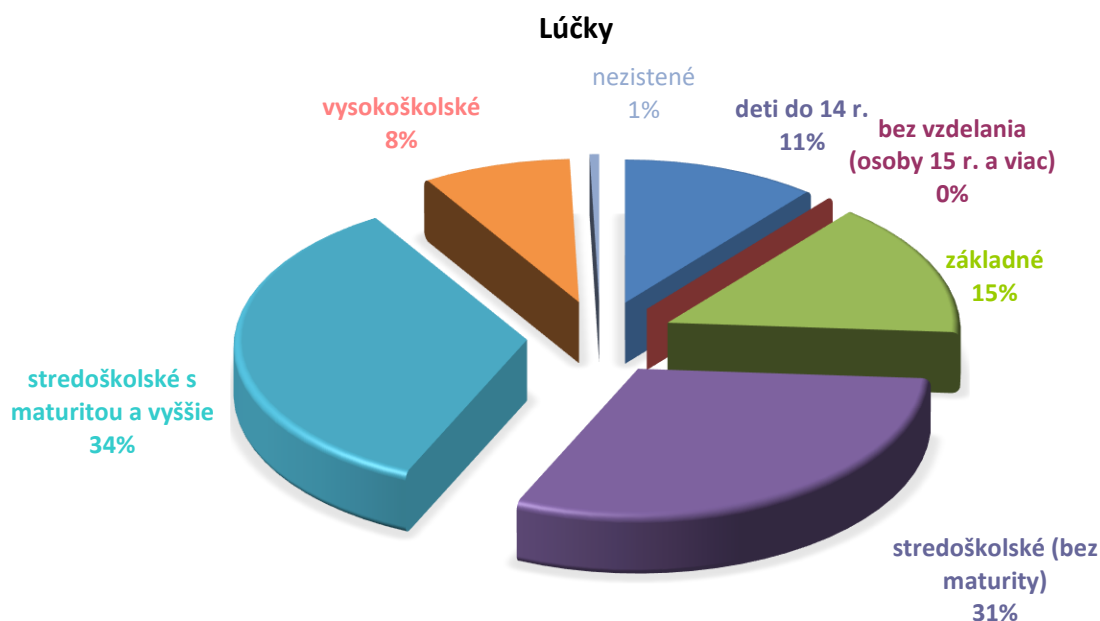
Zdroj: SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021) malo v tom čase (k 1.1.2021) 15 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie (tzn. osoby vo veku 15 rokov a viac, ktoré neukončili žiadne vzdelanie + osoby s ukončeným základným vzdelaním). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 31 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 34 % obyvateľov Lúčok. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2021 osem percent obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2021

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdiá, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Lúčky za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 6 až 27. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 5,5 % (2022) po 24,8 % (2013 a 2014). Pre porovnanie, k 31.12.2022 bola miera nezamestnanosti v okrese Žiar nad Hronom na úrovni 5,9 %, v Banskobystrickom kraji bola na úrovni 9,4 % a v Slovenskej republike 6,6 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Žiar nad Hronom susedí, bola nasledovná: Prievidza 5,9 %, Turčianske Teplice 6,6 %, Banská Bystrica 4,2 %, Zvolen 4,5 %, Banská Štiavnica 7,9 %, Žarnovica 8,1 %.

Tabuľka 8: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet UoZ	27	27	20	22	9	10	9	13	13	6
Miera nezamestnanosti* (%)	24,8	24,8	18,3	20,2	8,3	9,2	8,3	11,9	11,9	5,5

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021.

Zdroj: SODB 2021, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2022 bolo v obci Lúčky prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 6 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu boli rovnako 3 muži a 3 ženy. Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, najväčšie problémy s nezamestnanosťou v obci majú obyvatelia vo veku 20-29 rokov. Ide spravidla o absolventov – o vekovú skupinu obyvateľov, ktorá je na trhu práce marginalizovaná.

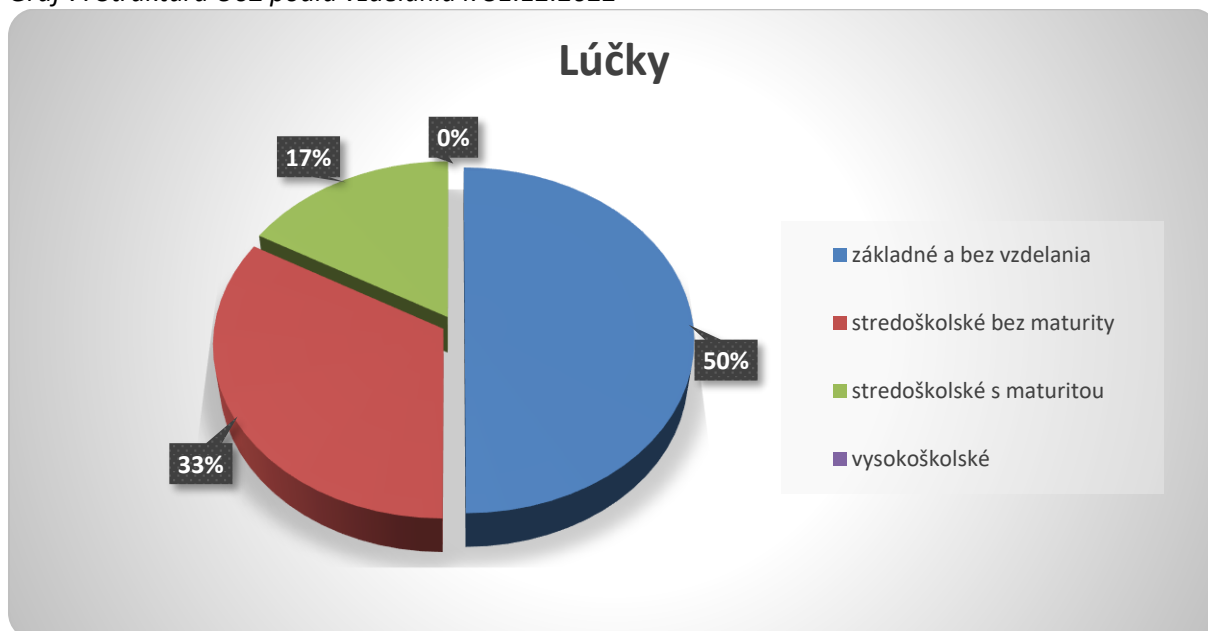
Tabuľka 9: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2022

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
0	0,0	3	50,0	0	0,0	1	16,7	1	16,7	1	16,7	6	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Lúčkach negatívnou skutočnosť, že zo 6 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2022 bolo až 50 % UoZ (3 osoby) s najvyšším ukončeným vzdelaním základným alebo bez vzdelania.

Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2022

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

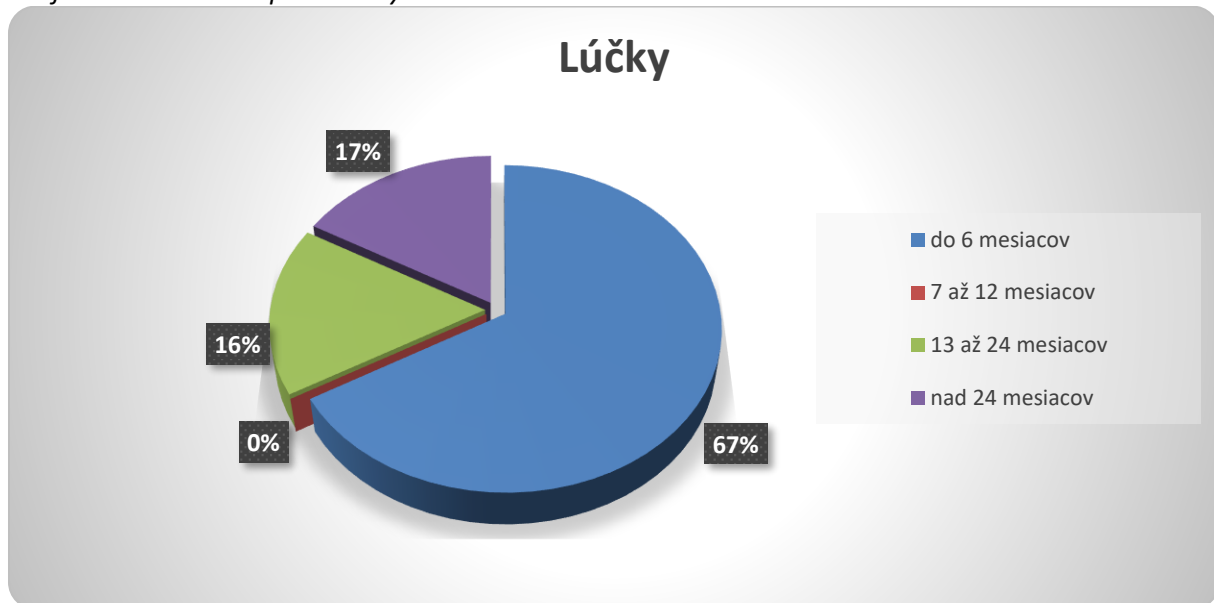
Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo

nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovej počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2022 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 19 % a podiel dlhodobo nezamestnaných až okolo úrovne 41 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Lúčkach bol k 31.12.2022 podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) 33 %.

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2022

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Lúčkach pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (4 UoZ zo 6; 66,7 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, pomocné práce, likvidovanie odpadov a pod.).

Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2022

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 - Špecialisti	0	0,0
3 - Technici a odborní pracovníci	1	16,7
4 - Administratívni pracovníci	0	0,0
5 - Pracovníci v službách a obchode	0	0,0
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	1	16,7
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	0	0,0
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	4	66,7
N/A - neurčené	0	0,0
Spolu	6	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Lúčkach nie je dobrá. V čase Sčítania 2021 (SODB 2021) sa v obci nachádzalo spolu 100 domov, v ktorých bolo 106 bytov. V štruktúre domového fondu prevládali predovšetkým rodinné domy (78 domov). V obci sa nachádza aj jeden bytový dom so 6 bytovými jednotkami, ktoré sú v súkromnom vlastníctve.

Keďže v obci nie je vybudovaný verejný vodovod ani kanalizácia, žiadny dom nie je na tieto siete napojený. V obci sa nachádzajú najmä stredne veľké byty (s 3 obytnými miestnosťami). Takmer polovica domov v obci (44) bola postavená ešte v medzivojnovom období.

Tabuľka 11: Počet domov podľa typu domu

Typ domu	Počet domov	Podiel (%)
rodinný dom	78	78,0
bytový dom	1	1,0
polyfunkčná budova	0	0,0
ostatné budovy na bývanie	5	5,0
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,0
núdzový objekt, neurčený na bývanie	6	6,0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	4	4,0
ostatné	6	6,0
nezistený	0	0,0
SPOLU	100	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 12: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

	v dome - z verejnej siete	v dome - vlastná	mimo domu - z verejnej siete	mimo domu - vlastná	bez prípojky	nezistený	Spolu
Počet domov	3	83	0	2	9	3	100
Podiel (%)	3,0	83,0	0,0	2,0	9,0	3,0	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

	septik, žumpa	prípojka na kanalizačnú sieť	domáca čistička odpadových vôd	bez kanalizácie	nezistený	Spolu
Počet domov	80	0	3	14	3	100
Podiel (%)	80,0	0,0	3,0	14,0	3,0	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 14: Byty podľa obytných miestností

	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu
Počet bytov	9	28	40	17	9	3	106
Podiel (%)	8,5	26,4	37,7	16,0	8,5	2,8	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 15: Domy podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1980	1981-2000	2001-2010	2011-2015	2016 a neskôr	nezistené	Spolu
Počet domov	4	44	12	17	15	5	0	0	3	100
Podiel (%)	4,0	44,0	12,0	17,0	15,0	5,0	0,0	0,0	3,0	100,0

Zdroj: SODB 2021

Mimoriadne dôležitým faktorom z pohľadu rozvoja obce (nielen z pohľadu rozvoja individuálnej bytovej výstavby, ale z pohľadu komplexného rozvoja – tzn. napr. aj poľnohospodárstva, budovania infraštruktúry, prípadných nájomných vzťahov k pozemkom a pod.) je jednoduchosť / resp. komplikovanosť vlastnickej štruktúry pozemkov v katastri obce. V tejto súvislosti možno konštatovať, že štruktúra vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce Lúčky je mimoriadne komplikovaná

(obrovský počet parcel; väčšina parcel zapísaná v registri „E“; obrovské množstvo spoluvlastníkov na jednotlivých parcelách a pod.). Riešením tohto (z pohľadu komplexného rozvoja obce) negatívneho javu je vykonanie komplexného projektu pozemkových úprav (PPÚ) v extraviláne.

Dopravná infraštruktúra

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Lúčok pomerne výhodná. Obec leží len cca 18 km od rýchlostnej cesty R1 (spojenie Banská Bystrica – Nitra – Trnava – Bratislava), pričom najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska – diaľnica D1, sa nachádza v 50 km vzdialenom Martine. Horšie je to s napojením na hlavnú železničnú tepnu Slovenska – tá je dostupná až vo Vrútkach. Najdôležitejšími dopravnými uzlami v okolí Lúčok sú Martin (s Vrútkami), Zvolen a Banská Bystrica.

Samotná obec Lúčky leží na ceste III. triedy č. 2501, ktorá prepája mesto Kremnica s obcou Kopernica. V strede obce sa na túto cestu III. triedy napájajú miestne komunikácie. Väčšina miestnych komunikácií v Lúčkach má bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym (avšak v niektorých častiach obce pomerne úzkym) šírkovým usporiadaním. Kvalita miestnych ciest v obci je v niektorých úsekoch na slabšej úrovni. V obci sa nachádza aj viacero mostov (v správe obce Lúčky), ktoré by vzhľadom ich vyššiemu veku a pravdepodobne zhoršenému technickému stavu bolo vhodné rekonštruovať.

Menšie odstavné parkovacie plochy pre osobné automobily sa v obci nachádzajú pri predajni rozličného tovaru, kultúrnom dome, pri kostole a pri požiarnej zbrojnici. Chodníky v obci vybudované nie sú.

Technická infraštruktúra

Obec má len veľmi slabo vybudovanú technickú infraštruktúru. Vybudovaný nie je verejný vodovod, kanalizácia ani ČOV. Pitnú vodu obyvatelia čerpajú z vlastných studní, odvádzanie splaškových vôd sa realizuje len do žúmp, ktoré sú následne ich majiteľia povinní vyprázdňovať v súlade so zákonom o vodách. Samosprávne orgány obce Lúčky sa snažia uchádzať o externé zdroje, ktorými by sa mohla realizovať výstavba vodovodu a kanalizácie, vrátane ČOV. Nakoľko z finančného hľadiska ide o extrémne náročné projekty, ich realizácia nie je možná z vlastných prostriedkov obce, možná je výlučne s využitím externých zdrojov.

Obec nie je ani plynofikovaná, obyvatelia využívajú na vykurovanie najmä tuhé palivo. Všetky časti obce sú plne elektrifikované. V Lúčkach funguje verejné osvetlenie, ktoré aktuálne z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) prebieha rekonštrukciou (zavádza sa LED osvetlenie). V Lúčkach je dostupný obecný rozhlas, mobilný signál aj internetové pripojenie.

Tabuľka 16: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	nie
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	nie
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby

Obyvatelia Lúčok musia za základnou zdravotnou starostlivosťou dochádzať. Ambulancie základnej zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov obce Lúčky, pre ktoré sa zriaďujú zdravotné obvody

(ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dospelých, ambulancia zubného lekára a gynekologická ambulancia), sa nachádzajú v Kremnici. Ďalšie špecializované zdravotné ambulancie sa nachádzajú v okolitých mestách.

Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli v Žiari nad Hronom, podobne aj najbližšia stanica rýchlej zdravotníckej pomoci. Dobrovoľný hasičský zbor v Lúčkach zriadený nie je. Spomedzi základných služieb je v obci k dispozícii predajňa rozličného tovaru.

Tabuľka 17: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2023)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Praktický lekár pre deti a dospelých	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	nie

Zdroj: Obecný úrad

Z hľadiska poskytovania sociálnych služieb (na základe zákona o sociálnych službách) je priamo v obci registrovaná jedna sociálna služba – útulok. Jej poskytovateľom je **Združenie DŽIVIPEN – ŽIVOT** so sídlom v Banskej Bystrici. Toto združenie prevádzkuje v obci Lúčky útulok pre chlapcov, a to pobytovou-ročnou formou. Kapacita tohto zariadenia je 14 osôb.

V **útulku** sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a) a i) zákona o sociálnych službách, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať,

- a) poskytuje
  - ubytovanie na určitý čas,
  - sociálne poradenstvo,
  - pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
  - nevyhnutné ošatenie a obuv,
- b) zabezpečuje rozvoj pracovných zručností,
- c) utvárajú podmienky na
  - prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
  - vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny,
  - upratovanie,
  - pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva,
  - záujmovú činnosť.

Priamo v obci nepôsobí žiadny iný neverejný poskytovateľ sociálnych služieb. Obyvatelia Lúčok však v prípade potreby môžu využiť pomoc viacerých neverejných (ako aj verejných) poskytovateľov, ktorí poskytujú sociálne služby rôznou formou (terénnou, ambulantnou, príp. inou) či už na území celého Banskobystrického kraja alebo v regióne okresu Žiar nad Hronom, príp. iného okresu v rámci Slovenska.

Samotná obec Lúčky zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom.

V obci nepôsobia žiadni iní verejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V Lúčkach sa žiadna škola ani školské zariadenie nenachádza. Spádovú materskú školu, ako aj školský obvod základnej školy má obec uzavretý s mestom Kremnica.

Kultúrny život v obci je primeraný jej veľkosti, v obci sa počas roka koná niekoľko kultúrno-spoločenských podujatí (samozrejme, s prihliadnutím na aktuálne protipandemické opatrenia v súvislosti s pandémiou COVID-19). Z hľadiska infraštruktúry kultúrnych zariadení má obec vybudovaný kultúrny dom, ktorý sa nachádza v spoločnej budove s obecným úradom (KD na prízemí, OcÚ na poschodí). Časť budovy, kde sa nachádza KD, je potrebné komplexne zrekonštruovať. Zároveň je potrebné k budove vybudovať bezbariérový prístup tak, aby aj obyvatelia so zníženou schopnosťou pohybu mali jednoduchší prístup k verejným službám a k spoločenskej sále.

Pre potreby športového využitia obyvateľov sa v obci nachádza jedno menšie prírodné ihrisko. To je však potrebné zrekonštruovať, príp. vybudovať multifunkčné ihrisko. V Lúčkach sa nenachádza žiadne detské ihrisko.

Tabuľka 18: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Obecná knižnica	nie	Športové ihrisko umelé	nie
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	nie
Folklorný súbor	nie	Športový klub	nie

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Lúčkach má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša a tiež evanjelický a. v. kostol.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 19: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Kremnica
Pracovisko Finančnej správy	Žiar nad Hronom
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Kremnica
Okresný súd	Žiar nad Hronom
Okresný úrad	Žiar nad Hronom
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Kremnica

Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárske pomery

Polnohospodárstvo a priemysel

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce prevládajú trvalé trávne porasty (450,7 ha) nad ornou pôdou (58,1 ha). V poľnohospodárskej výrobe má teda vzhľadom k rozsiahlejším plochám TTP pomerne priaznivé podmienky najmä živočíšna poľnohospodárska výroba².

Tabuľka 20: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2022; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
58,1	0,0	0,0	8,1	0,8	450,7	517,7
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorja	ostatné plochy		Spolu	
143,0	5,4	25,9	131,8		306,0	
Celková výmera územia						823,7

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Lúčkach žiadne priemyselné prevádzky, ani menšie komerčné remeselné dielne, nenachádzajú.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Obec Lúčky leží síce pomerne ďaleko od najvýznamnejších turistických regiónov v rámci Slovenska – Tatier, Nízkych Tatier, príp. aj Liptova, Oravy, Pienin, Slovenského raja a pod. (v zmysle, že turista, ktorý by chcel tieto destinácie navštíviť, si za miesto ubytovania zvolí radšej inú obec). Na druhej strane, v blízkosti obce sa nachádzajú viaceré významné kultúrnohistorické a umelecko-historické pamiatky, ako sú napr. mestá Kremnica, Banská Štiavnica, príp. iné.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich v blízkom okolí koná viacero (napr. Kremnické gagy, rôzne jarmoky, slávnosti a podujatia v okolitých mestách, obciach, lyžiarskych strediskách a pod.). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (umelo vytvorené) v okolitom regióne sú teda na pomerne dobrej úrovni.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Lúčky sú zatiaľ na veľmi slabej úrovni. V obci nie je žiadna väčšia ponuka ubytovacích a stravovacích služieb pre turistov. Veľmi obmedzená je aj ponuka možností trávenia voľného času. Čiastočný potenciál z hľadiska rozvoja cestovného ruchu však obec má v nadväznosti na pomerne zachované a atraktívne prírodné prostredie a v nadväznosti na svoju polohu prakticky v zázemí mesta Kremnica. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno teda skonštatovať, že cestovný ruch v obci Lúčky pravdepodobne nebude v blízkej budúcnosti odvetvím, ktoré by pre jej obyvateľov zabezpečovalo príjmy.

² Toto konštatovanie sa však týka len dostupnej plochy na poľnohospodársku výrobu, neberieme tu do úvahy ďalšie dôležité faktory, ako sú napr. klimatické, orografické alebo pôdne pomery, prípadné nájomné vzťahy a pod.

Dotazníkový prieskum medzi obyvateľmi

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva realizovala samospráva obce v priebehu roku 2022, a to výlučne vo svojej réžii. Prieskum bol realizovaný formou tlačných dotazníkov, ktoré boli distribuované do každej domácnosti v obci. Spätne sa vrátilo len 12 vyplnených dotazníkov.

V dotazníku bolo viacero chybné sformulovaných otázok, čo znižuje jeho výpovednú schopnosť. Zároveň, keďže bol vyplnený len veľmi nízky počet dotazníkov, nemožno výsledky tohto dotazníkového prieskumu (v nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti) považovať za smerodajné (obec by sa teda nimi nemala striktnie riadiť). Výsledky však možno považovať za určitý (veľmi zjednodušený) návod – kam by sa obec mala v budúcnosti v otázke svojho rozvoja uberať. V nasledovnom prehľade prinášame zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu (ktoré sú v niektorých prípadoch pre lepšiu prehľadnosť doplnené o graficky znázornené odpovede).

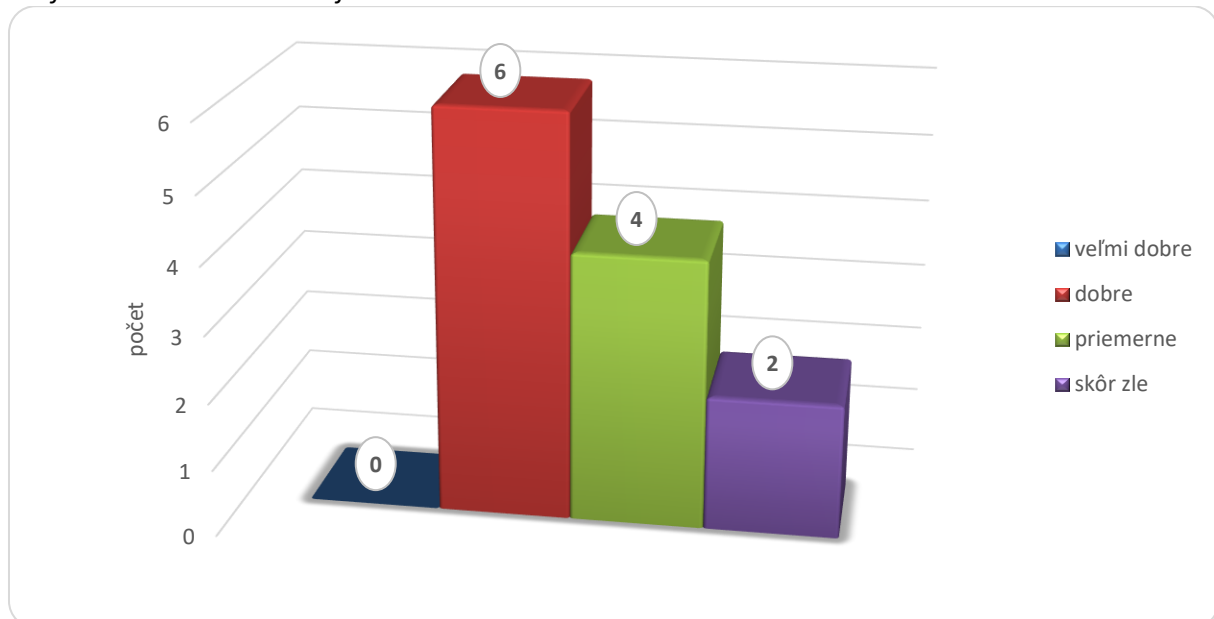
A: Základné charakteristiky respondentov

- Prieskumu sa zúčastnilo zhodne po 6 žien a 6 mužov. Vo vekovej štruktúre respondentov výrazne prevládali osoby vo veku nad 50 rokov (8 osôb). Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry bolo najviac respondentov so strednou školou s maturitou (5). Z 12 respondentov sa až 6 prisťahovalo do obce v dospelosti. Prieskumu sa zúčastnili 4 osoby, ktoré v obci bývajú od narodenia.

Spokojnosť so životom v obci

- Z hľadiska spokojnosti so životom v obci sú respondenti rozdelení presne na dve polovice (Graf 9). Jednoznačne najviac sa im na živote v obci páči okolitá príroda, ticho a pokoj. Na druhej strane – najviac sa im nepáči skutočnosť, že v obci nie je vybudovaný vodovod ani kanalizácia a taktiež nevyhovujúci stav miestnych komunikácií. Vo viacerých odpovediach (otázka 7) rezonovala aj požiadavka náhradnej výsadby za už vyrúbané stromy popri ceste, ako aj potreba vybudovania ihriska. To boli v podstate aj odpovede na otázku 8 – čo by ste v obci zlepšili. Okrem toho ešte navrhovali zlepšiť internet, bezpečnosť okolo komunikácií (osadiť zábradlie) a zlepšiť informovanosť o dianí v obci.

Graf 9: Ako sa Vám v obci žije?

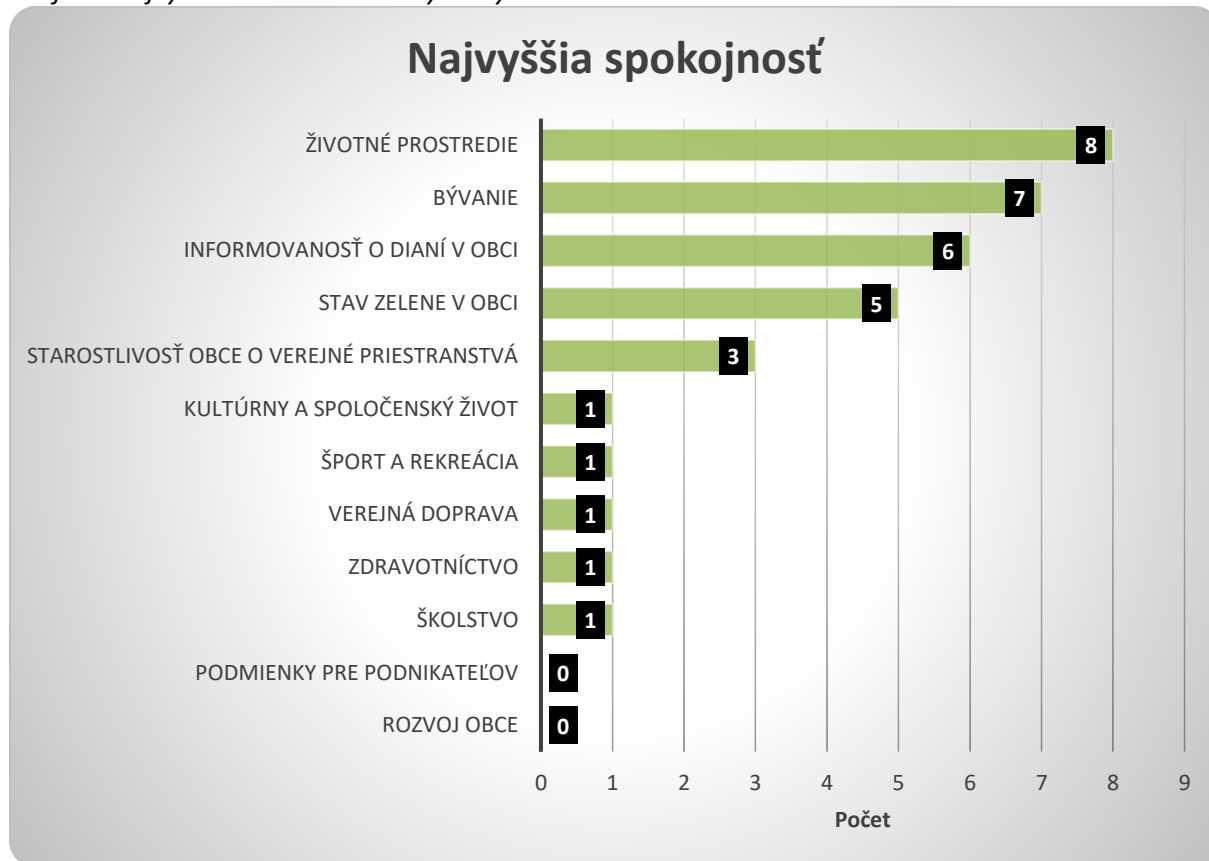

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

- Respondenti mali možnosť vyjadriť svoju spokojnosť alebo nespokojnosť s vopred „prednastavenými“ oblasťami života obce. Na výber pritom mali 12 rôznych možností. Možno konštatovať, že najvyššia spokojnosť bola vyjadrená so životným prostredím (tu sa myslí aj zeleň, verejné priestranstvá) v obci a s bývaním v nej.

Graf 10: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

- Na druhej strane, výrazne najvyššia NESpokojnosť bola vyjadrená s celkovým rozvojom obce, podmienkami pre podnikateľov, kultúrno-spoločenským životom, zdravotníctvom a verejnou dopravou.

Graf 11: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Sledovanie informácií o obci a využitie obecných financií

- Polovica respondentov sleduje webovú stránku aspoň 1x za mesiac. Vôbec ju nesledujú 4 osoby a ostatné 3 osoby sa k tejto otázke nevyjadrili. V kontexte iných (otvorených) odpovedí z tohto dotazníka však možno konštatovať, že obecnú webovú stránku je jednoznačne potrebné modernizovať a doplniť na nej obsah.
- Otázka č. 10 bola sformulovaná veľmi nevhodne – a tak nie je možné ju presnejšie vyhodnotiť. V podstate však možno skonštatovať, že obyvatelia si želajú vybudovanie infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, ČOV, oprava miestnych komunikácií).

Voľný priestor na vyjadrenie

- V závere bol respondentom ponechaný voľný priestor na akékoľvek vyjadrenie ohľadom rozvoja obce. Odpoveď na túto otázku poskytlo 8 osôb. Súhrnne možno konštatovať, že uvedené boli veľmi rôznorodé odpovede / návrhy / postrehy a pod. Z tohto dôvodu ich uvádzame v plnom znení:
  - plyn, kanalizácia, vodovod
  - Riešením vybudovania obecného vodovodu a kanalizácie vytvoriť podmienky pre zvýšený záujem o výstavbu rodinných domov, nakoľko sa javí záujem občanov z mesta o bývanie v obci. Z dôvodu svojho veku a zdravotného stavu a situácii už ťažko nájdem spôsob pomôcť. Celý svoj aktívny život som venoval tejto obci. Vám mladým prajem veľa zdravia a elánu život v obci povzniesť k spokojnosti všetkých občanov.

- *Ísť v ústrety mladým - prestarlá obec. Väčšia starostlivosť o cintorín. Viac lavičiek, ihrisko pre deti. Bezbariérový prístup na úrad a do obchodu. Byty pre mladých. Treba rozmiestniť kontajnery po dedine na recykláciu, aby mali prístup všetci občania. Urobiť zábradlie na mostoch, pri spádoch všade!!! Je to nebezpečné pre všetkých. Upozorňovať majiteľov psov - voľne pobejúce po dedine*
- *Rozvoj výstavby domov (nie bytových domov) - s trvalým bývaním. Doplnkové - rekreačné domy. Podnikanie v oblasti cestovného ruchu a malých športových aktivít. Vysporiadať majetkovoprávne prístupové komunikácie k domom v obci - a opraviť - spevnenými povrchmi. Vysporiadať majetkovoprávne plochu "ihriska" a plôch okolo pre športové aktivity. V minulosti tu na fare (býv.) bola i hypoterapia s odborným zdravotným vedením (to už asi pôjde len na Krem. Baniach). Nové aktivity a kultúrne a prírodné dedičstvo (i keď čiastočne je na internete) - viac propagovať. Chýba info napr. na Informačnom centre v Kremnici, či v krajskom + okresnom meste.*
- *Infraštruktúra - cesta obcou. Posilniť internet. Reštauračné zariadenie - "krčma" alebo bufet.*
- *Dostavby - rodinných domov + nová infraštruktúra, doplnkové rekreačné domy. Majetkovoprávne vysporiadanie plôch pre "verejné" - obecné cesty a šport. Infraštruktúra - cesty, nové žumpy (pri starých objektoch), internet*
- *Majetkovoprávne vysporiadať pozemky pod cestami, aby sa obec mohla o to starať a prípadne na to poberať dotácie - v obci je mnoho vyštudovaných ľudí, ktorí po požiadaní určite vedia pomôcť v rôznych oblastiach aj manuálnych prácach. Napríklad na deň detí nejaké športové aktivity na ihrisku ako bývalo kedysi dávno. Po dohode s okolitými obcami vymyslieť cyklocestičku, keďže hlavne Kremničania sa chodia prechádzať po ceste (rekreačné korčuľovanie, prechádzky). Dopojiť inžinierske siete a vytvoriť možnosť bývania pre nových obyvateľov obce.*
- *Zlepšiť informovanosť na webovej stránke, prepracovať webovú stránku, starostlivosť o dôchodcov a obyvateľov obce, ktorí nemajú možnosť pomoci od rodiny a známych. Obec by mala prilákať mladé rodiny do obce a zlepšiť technickú infraštruktúru. Byť nápomocní starostovi obce pri realizácii kultúrnych a spoločenských podujatí. Triediť odpad, starať sa o verejné priestranstvá v okolí svojho bývania.*

Zhrnutie kľúčových zistení z dotazníkového prieskumu

- Naprieč celým dotazníkom rezonuje v odpovediach respondentov jedna kľúčová (najdôležitejšia, najvypuklejšia) téma, ktorú je potrebné v obci Lúčky riešiť, a to je

Infraštruktúra:

V obci jednoznačne chýba vodovod, kanalizácia, kvalitné miestne komunikácie a rýchly internet. Dostupné nie je ani žiadne detské ihrisko.

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, a to jeho juhozápadnou časťou (oblasť Bratislavy). Obec Lúčky je teda od tohto ramena značne vzdialená. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre obec Lúčky predstavujú mestá Kremnica (3b. skupina), Handlová (3b. skupina) a Žiar nad Hronom (3a. skupina) centier osídlenia.

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov. Obec Lúčky teda na tejto najvýznamnejšej osi neleží (leží na osi 3 stupňa) a z tohto dôvodu možno len ťažko očakávať priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by sa nemuseli usadiť priamo v obci, stačilo by v jej blízkosti – tak, aby vytvorili nové pracovné príležitosti v rámci rádia dennej dochádzky do zamestnania z obce Lúčky).

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Žiar nad Hronom by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Žiaru nad Hronom smerovala len minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú na Slovensku z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplnkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 čerpal Slovensko európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V roku 2023 sa toto programové obdobie (z hľadiska financovania a ukončenia projektov) končí, pričom aktuálne sa už nachádzame v programovom období 2021-2027.

Schválená je už Partnerská dohoda medzi Slovenskom a EÚ na nastávajúce programové obdobie 2021-2027 a taktiež Operačný program Slovensko (SR už teda v novom období bude mať len jeden operačný program, čo je oproti minulému obdobiu 2014-2020 významná zmena). Riadiaci orgán OP Slovensko (ktorým je MIRRI SK) a sprostredkovateľské orgány tak môžu pripravovať výzvy na podávanie projektov.

Ďalším významným zdrojom financovania rozvojových projektov v najbližších rokoch je pre Slovensko Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (tzv. Plán obnovy). Čiastočne z tohto Plánu obnovy môžu čerpať aj samosprávy. Plán obnovy sa však už nezaraďuje medzi EŠIF, ide o samostatný zdroj financovania, ktorý vznikol na podnet EÚ ako reakcia na krízu, spôsobenú pandémiou COVID-19. Plán obnovy reaguje najmä na jej ekonomické dopady, v podmienkach Slovenskej republiky však aj na dlhodobé systémové nedostatky v slovenskej spoločnosti (SR je povinná uskutočňovať aj niektoré reformy).

Zmena klímy

Veľmi dôležitý faktor, ktorý bude čoraz viac ovplyvňovať rozvoj obce Lúčky a ktorý je potrebné nutne riešiť, je zmena klímy (samozrejme, tento faktor nevplyva len na obec, ale pôsobí celosvetovo; v konečnom dôsledku však pôsobí aj lokálne – najčastejšie v podobe extrémnejších prejavov počasia ako sú horúčavy, povodne, suchá a pod.).

Zmena klímy ako fenomén 21. storočia sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky. Svetové ekonomické fórum vo svojej Správe o globálnych rizikách (2018), v ktorej pravidelne vyhodnocuje 50 najväčších globálnych rizík z hľadiska ich účinku, pravdepodobnosti a vzájomných interakcií, zaradilo extrémne prejavy počasia, krízu z nedostatku vody, prírodné katastrofy a zlyhanie zmierňovania zmeny klímy a adaptácie medzi 5 najväčších rizík súčasnosti (MŽP, 2018).

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar);
- priestorovo rozdielny trend ročných úhrnov atmosférických zrážok v priemere asi o 0,5 % (na juhu Slovenska bol pokles miestami aj viac ako 10 %, na severe a severovýchode ojedinele úhrn zrážok vzrástol do 3 %);
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej);
- pokles všetkých charakteristík snehovej pokrývky do výšky 1000 m n. m takmer na celom území Slovenska (vo väčšej nadmorskej výške bol zaznamenaný jej nárast);
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje;
- zmeny v premenlivosti klímy (najmä zrážkových úhrnov) – príkladom sú v krátkom časovom intervale striedajúce sa extrémne vlhké a suché roky: extrémne suchý rok 2003 a čiastočne aj 2007, extrémne vlhké roky 2010 a 2016 a mimoriadne suchý rok 2011 a čiastočne aj 2012. Za

ostatných 15 rokov došlo k významnejšiemu rastu výskytu extrémnych denných a niekoľkodenných úhrnov zrážok, čo malo za následok zvýšenie rizika lokálnych povodní v rôznych oblastiach SR. Na druhej strane v období rokov 1989 – 2017 sa oveľa častejšie ako predtým vyskytovalo lokálne alebo celoplošné sucho, ktoré bolo zapríčinené predovšetkým dlhými periódami relatívne teplého počasia s malými úhrnmi zrážok v niektorej časti vegetačného obdobia. Zvlášť výrazné bolo sucho v rokoch 1990 – 1994, 2000, 2002, 2003 a 2007, v niektorých regiónoch na západe Slovenska aj v rokoch 2015 a 2017.

Riešením, ktoré by malo v konečnom dôsledku zabrániť, alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy, je kombinácia zmierňovacích opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov (mitigácia) s opatreniami, ktoré znížia zraniteľnosť a umožnia adaptáciu človeka a ekosystémov s nižšími ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi nákladmi. Cieľom adaptácie je zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, znížiť zraniteľnosť a zvýšiť adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy, a posilniť odolnosť celej spoločnosti zvyšovaním verejného povedomia v oblasti zmeny klímy a budovaním znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu (MŽP, 2018).

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 1 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postoju k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Vojna na Ukrajine	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 2 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitné a zachované životné prostredie • žiadne problémy s povodňami v obci • relatívne vysoká úroveň vytriedenia komunálnych odpadov • nízka miera nezamestnanosti • potenciál pre rozvoj a výstavbu rekreačných chát 	<ul style="list-style-type: none"> • • • trend poklesu počtu obyvateľov • negatívny vývoj prirodzeného aj migračného pohybu obyvateľstva • nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva • nepriaznivá štruktúra UoZ podľa veku, vzdelania a klasifikácie zamestnaní • relatívne nízka kvalita domového fondu v obci • nižšia kvalita miestnych komunikácií • nevybudovaná základná technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, ČOV) • slabšia dostupnosť služieb priamo v obci • málo rozvinutá miestna hospodárska základňa • slabá makropolitická atraktivita územia • nezrealizovaný projekt pozemkových úprav • slabšie predpoklady rozvoja cestovného ruchu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • výstavba základnej technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, ČOV) • realizácia projektu pozemkových úprav • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako aj iných zdrojov na realizáciu rozvojových aktivít • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- pripravenosť obce na získanie externých zdrojov na realizáciu rozvojových projektov (viacero pripravených, resp. rozpracovaných projektových dokumentácií)
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- využitie geografickej polohy obce v blízkosti viacerých lokálnych a regionálnych centier zamestnanosti (Kremnica, Turčianske Teplice, Žiar nad Hronom, Zvolen, Banská Bystrica, Martin) na zamestnávanie obyvateľov

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, najčastejšie z dôvodu absencie ponuky pracovných miest
- slabšia ponuka pracovných príležitostí priamo v obci (v porovnaní s väčšími mestami) – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre všetko svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- slabší stav miestnych komunikácií – niektoré miestne komunikácie v obci sú vo veľmi zlom stave, chýbajú vybudované chodníky
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- *Vzdelanie pre dôstojný život,*
- *Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,*
- *Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,*
- *Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,*
- *Právny štát, demokracia a bezpečnosť,*
- *Dobré zdravie.*

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a hlavný cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Lúčky:

Obec Lúčky je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť hlavný cieľ rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030. **Hlavným cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zadefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti:**

1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období (2021-2027) nastávajú v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny. Doposiaľ sa programy rozvoja obcí vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce).

Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PHSR (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PHSR ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Lúčky** leží v Banskobystrickom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Banská Štiavnica – Žarnovica – Žiar nad Hronom**.

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. **Každý samosprávny kraj** na Slovensku a každé **územie udržateľného mestského rozvoja (UMR)**³, zadefinované Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, si v rámci svojho PHSR (resp. integrovanej územnej stratégie)⁴ definuje tzv. **Integrované investičné balíčky (resp. integrované projektové balíčky)**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by neprinesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu a pod.). Tá časť integrovaného investičného balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia (IUI, angl. skratka ITI)**.

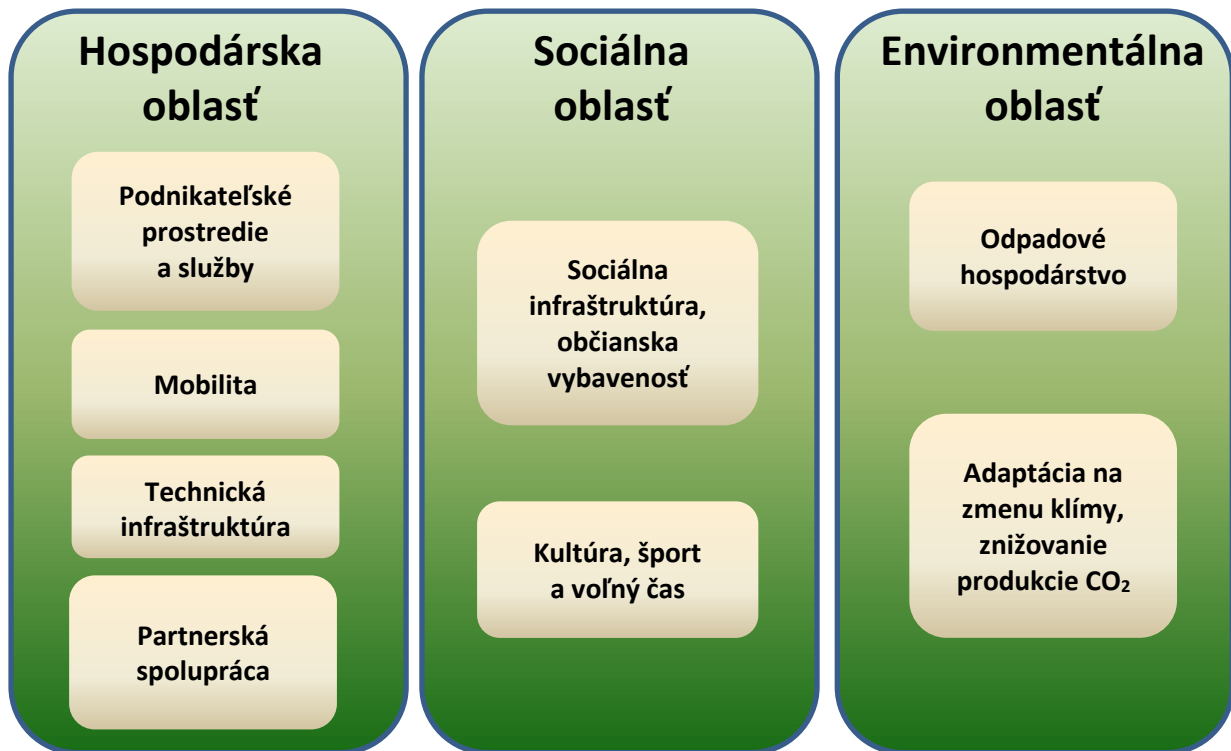
Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už teda nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). Časť IUI bude schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer určite získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (rovnakým spôsobom ako tomu bolo doteraz).

³ nazývané aj „mestská funkčná oblasť“

⁴ v prípade VÚC ide o PHSR (pričom IUS môže byť integrálnou súčasťou PHSR kraja alebo samostatnou stratégiou). V prípade území UMR podľa toho, či sa daný UMR rozhodol vypracovať si integrovanú územnú stratégiu vo forme spoločného programu rozvoja obcí na základe § 8a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja alebo ako samostatnú stratégiu

Pre naplnenie strategickej vízie (pozri predchádzajúcu kapitolu) si teda obec Lúčky stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: podnikateľské prostredie a služby (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, zavádzanie inovácií, rozvoj poľnohospodárstva, rozvoj digitalizácie, realizácia SMART riešení, skvalitňovanie verejných služieb), mobilita (rekonštrukcia starých a výstavba nových miestnych komunikácií a chodníkov), technická infraštruktúra (vybudovanie technickej vybavenosti obce – vodovod, kanalizácia, ČOV) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca z 2 rozvojových priorít: sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti, rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce, podpora sociálnych služieb a komunitného rozvoja) a kultúra, šport a voľný čas (rekonštrukcia a výstavba športových a oddychových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 2 rozvojových priorít: odpadové hospodárstvo (podpora triedeného zberu, zvyšovanie úrovne vytriedenia komunálnych odpadov) a adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂ (realizácia zelených a modrých investícií, zvyšovanie biodiverzity, využívanie obnoviteľných zdrojov energie).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorit, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 3 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia			
<i>„Obec Lúčky je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Hlavný cieľ			
<i>„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Strategický cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	<ul style="list-style-type: none"> • Podnikateľské prostredie a služby • Mobilita • Technická infraštruktúra • Partnerská spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť • Kultúra, šport a voľný čas 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpadové hospodárstvo • Adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb 1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.5 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.2 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít 2.3 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.4 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity 3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE

Zdroj: vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projektové zámery na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a projektových zámerov. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové zámery, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia a projektové zámery podľa prioritných oblastí

V strategickej časti zadefinované priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) obsahujú viaceré opatrenia, pričom každé opatrenie pozostáva z jedného alebo viacerých konkrétnych projektových zámerov. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia projektových zámerov v rámci zadefinovaných opatrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia projektových zámerov na území obce – pričom tieto projektové zámery svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Všetky projektové zámery, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Niektoré projektové zámery sú pritom „zložitejšie“ – budú si vyžadovať napr. spracovanie projektovej dokumentácie, inžinierske činnosti, zapojenie väčšieho počtu osôb do manažmentu takéhoto projektu a pod. Zároveň sú tu však uvedené aj také projektové zámery, ktoré predstavujú spravidla jednoduchšie „činnosti“ (nie je potrebné realizovať ich ako projekt; spravidla ide „jednoduchšie“, menej náročné činnosti). Všetky takéto zámery – či už „jednoduchšie“ alebo „zložitejšie“ – budeme v tejto aj ďalších kapitolách označovať pod rovnakým názvom „**projektový zámer**“.

Všetky projektové zámery, ktoré sú v tomto PHSR zadefinované, môžu byť realizované v rámci **integrovaných projektových balíkov**, zadefinovaných či už v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (**PHRSR VÚC Banská Bystrica**) alebo v integrovanej územnej stratégii SPR Banská Štiavnica – Žarnovica – Žiar nad Hronom (**IUS SPR Banská Štiavnica – Žarnovica – Žiar nad Hronom**); môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrované územné investície** (financované z EŠIF).

Formulár 4 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projektový zámer
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	<p>Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora poľnohospodárskych subjektov <p>Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavádzanie nových produktov, zlepšených procesov, využívanie nových materiálov, zlepšovanie výrobných metód

<p>1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb</p>	<p>Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení (aplikácie, moderný obecný web, ...) - realizácia podporných aktivít pri zavádzaní digitálnych riešení do spoločnosti (napr. v doprave, cestovnom ruchu, odpadovom hospodárstve, vo výrobných procesoch, pri poskytovaní elektronických služieb občanom a pod.)</p> <p>Proj. zámer 1.2.2: Výstavba kamerového systému - osadenie bezpečnostných kamier za účelom prevencie kriminality a protispoločenského správania v obci, príp. aj monitorovania bezpečnosti cestnej premávky</p>
<p>1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry</p>	<p>Proj. zámer 1.3.1: Modernizácia existujúcich a výstavba nových miestnych komunikácií - obnova poškodeného povrchu miestnych cestných komunikácií - vybudovanie zábradlí popri komunikáciách</p> <p>Proj. zámer 1.3.2: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry (altánky, lavičky, nabíjacie stanice a pod.) - vybudovanie cyklistických chodníkov, ich napojenie na susedné obce a prepojenie v rámci širšieho regiónu (v smere na Kremnicu, Kopernicu) - vybudovanie altánkov, oddychových zón popri cyklistických chodníkoch, lavičiek, informačných tabúl, nabíjajúcich staníc na elektrobicykle a pod.</p> <p>Proj. zámer 1.3.3: Výstavba parkoviska pri obecnom úrade - vybudovanie odstavnej plochy pre parkovanie automobilov, so zohľadnením dostatočnej nosnosti</p> <p>Proj. zámer 1.3.4: Modernizácia obecných mostov - stavebno-technická rekonštrukcia poškodených mostov - vybudovanie zábradlí na mostoch</p>
<p>1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce</p>	<p>Proj. zámer 1.4.1: Výstavba verejného vodovodu - realizácia vrtov na získanie pitnej vody, výstavba vodojemu - vybudovanie verejnej vodovodnej siete v celej obci</p>

	<p>Proj. zámer 1.4.2: Výstavba verejnej kanalizácie a ČOV - osadenie kanalizačného potrubia v celej obci - výstavba čističky odpadových vôd a pripojenie kanalizačných vetiev na ČOV</p> <p>Proj. zámer 1.4.3: Modernizácia obecného rozhlasu - obnova technológie rozhlasu, vrátane zavedenia SMART prvkov do jeho ovládania</p> <p>Proj. zámer 1.4.4: Vybudovanie optickej siete - poskytovanie súčinnosti súkromnému subjektu pri budovaní optickej siete v obci</p>
<p>1.5 Spolupráca s partnerskými obcami</p>	<p>Proj. zámer 1.5.1: Rozvoj partnerskej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami</p>
<p>Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA</p>	
<p>Opatrenie</p>	<p>Projektový zámer</p>
<p>2.1 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti</p>	<p>Proj. zámer 2.1.1: Modernizácia budovy hasičskej zbrojnice - realizácia potrebných rekonštrukčných prác v exteriéri aj interiéri budovy (zateplenie, strecha, otvorové výplne, fasáda, elektroinštalácia, vnútorné vybavenie a pod.)</p> <p>Proj. zámer 2.1.2: Modernizácia spoločnej budovy kultúrneho domu a obecného úradu, vrátane vybudovania bezbariérového prístupu a úpravy okolia - výmena otvorových výplní - zateplenie budovy, zníženie energetickej náročnosti na vykurovanie - úprava a vymaľovanie fasády, vykonanie ďalších potrebných úprav - rekonštrukcia vnútorných priestorov - vybudovanie bezbariérového prístupu do budovy - úprava okolia budovy (chodníky, zeleň a pod.)</p> <p>Proj. zámer 2.1.3: Zvýšenie atraktivity obce vybudovaním estetických vstupov do obce (umiestnenie erbu, uvítania...) - osadenie erbu obce na cestných vstupoch do obce od Kremnice a Kopernice - osadenie rôznych uvítacích prvkov</p>

<p>2.2 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít</p>	<p>Proj. zámer 2.2.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP - spolupráca obce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri realizácii projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce</p>
<p>2.3 Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času</p>	<p>Proj. zámer 2.3.1: Výstavba detského ihriska - vybudovanie exteriérových priestorov na realizáciu voľnočasových aktivít - osadenie preliezok, hojdačiek a ďalších prvkov na hranie detí</p> <p>Proj. zámer 2.3.2: Výstavba multifunkčného ihriska - vybudovanie exteriérových priestorov na realizáciu športových aktivít</p>
<p>2.4 Podpora spoločenského a kultúrneho života</p>	<p>Proj. zámer 2.4.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies</p>
<p>Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA</p>	
<p>Opatrenie</p>	<p>Projektový zámer</p>
<p>3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov</p>	<p>Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov - zvýšenie efektivity triedeného zberu odpadov - rozšírenie možností zberu tzv. zeleného biologicky rozložiteľného a kuchynského odpadu z domácností - rozširovanie ponuky triedeného zberu o ďalšie druhy odpadov</p> <p>Proj. zámer 3.1.2: Výstavba miesta na ďalšie zhodnocovanie odpadov - realizácia terénnych úprav, oplotenie areálu, úprava podkladu - obstaranie potrebných kontajnerov, strojov a zariadení na zhodnocovanie odpadov</p>
<p>3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity</p>	<p>Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov - výkon starostlivosti o verejnú zeleň - výsadba novej zelene (stromy, kríky, tráva, kvety a pod.) za účelom rozširovania zelených plôch v intraviláne obce - obstaranie komunálnej techniky na starostlivosť o verejné priestranstvá a verejnú zeleň</p>

	<p>Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí</p> <ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci rôznymi subjektmi realizácia rôznych ďalších adaptačných opatrení, ako napr. dažďová záhrada, hmyzí hotel, včelia záhrada, vodná fontána, zelené parkovisko a pod.
<p>3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE</p>	<p>Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov (OcÚ, KD, požiarna zbrojnica)</p> <ul style="list-style-type: none"> - osadenie príslušnej techniky na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie <p>Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizácia ďalších podporných krokov na využívanie OZE a AZE (napr. výmena kotlov a pod.)

Zdroj: Obecný úrad Lúčky, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené spravidla ako nulové v roku 2023, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2026 a 2030.

Formulár 5 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota		
				2023	2026	2030
Hospodárska oblasť						
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov						
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet / rok	0	1	2
Opatrenie 1.2. - Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb						
Výstup	Realizované digitálne riešenia	OcÚ, zamestnávateľa	počet	0	3	5
Výstup	Nové kamery monitorujúce verejné priestory	OcÚ	počet	0	6	6
Opatrenie 1.3. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
Výstup	Modernizované miestne komunikácie	OcÚ	m	0	1000	2000
Výstup	Vybudovaný cyklistický chodník	OcÚ	m	0	0	1500
Výstup	Vybudované parkovisko	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Modernizované obecné mosty	OcÚ	počet	0	2	6

Opatrenie 1.4. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Vybudovaná vodovodná sieť	OcÚ	súbor	0	0	1
Výstup	Vybudovaná kanalizačná sieť a ČOV	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Obyvatelia pripojení na vodovodnú a kanalizačnú sieť	OcÚ	počet	0	0	220
Výstup	Vybudovaná optická sieť	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výstup	Modernizovaný obecný rozhlas	OcÚ	objekt	0	1	1
Opatrenie 1.5. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	2	4
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výstup	Modernizovaná hasičská zbrojnica	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Modernizovaná budova KD a OcÚ	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Upravené vstupy do obce	OcÚ	objekt	0	2	1
Opatrenie 2.2. - Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít						
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ	počet	0	1	2
Opatrenie 2.3. - Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času						
Výstup	Vybudované detské ihrisko	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Vybudované multifunkčné ihrisko	OcÚ	objekt	0	1	1
Opatrenie 2.4. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Zrealizované kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	0	5	5
Výsledok	Podporené subjekty	OcÚ	počet/rok	0	1	1
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Skvalitnený systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Výstup	Vybudované miesto na zhodnocovanie odpadov	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Úroveň vytriedenia odpadov	OcÚ	%	53	65	80
Opatrenie 3.2. - Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity						
Výstup	Revitalizovaná zeleň na verejných priestranstvách	OcÚ	súbor objektov	0	1	1

Výstup	Realizované ďalšie adaptačné opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Opatrenie 3.3. - Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE						
Výstup	Osadené fotovoltaické panely na obecných budovách	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Nižšia spotreba energie v budovách	OcÚ	%	0	20	40

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad Lúčky, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektových zámernov. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladanú (odhadovanú) výšku zdrojov na ich realizáciu.

Formulár 6 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projektový zámer	Odhadovaný termín realizácie	Financovanie (tis. eur)	Zodpovedný
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
PRIORITA: PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE A SLUŽBY			
Opatrenie 1.1: Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
<i>Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</i>	od 2023 priebežne	1,60	obec
<i>Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií</i>	od 2023 priebežne	0,80	obec, firmy
Opatrenie 1.2: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb			
<i>Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení (aplikácie, moderný obecný web, ...)</i>	od 2023 priebežne	2,40	obec, firmy
<i>Proj. zámer 1.2.2: Výstavba kamerového systému</i>	2025-2026	9,00	obec
PRIORITA: MOBILITA			
Opatrenie 1.3: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
<i>Proj. zámer 1.3.1: Modernizácia existujúcich a výstavba nových miestnych komunikácií</i>	2024-2026	150,00	obec
<i>Proj. zámer 1.3.2: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry (altánky, lavičky, nabíjacie stanice a pod.)</i>	2025-2028	200,00	obec, partneri, VÚC
<i>Proj. zámer 1.3.3: Výstavba parkoviska pri obecnom úrade</i>	2023-2024	35,00	obec

<i>Proj. zámer 1.3.4: Modernizácia obecných mostov</i>	2024-2030	150,00	obec
PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA			
Opatrenie 1.4: Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
<i>Proj. zámer 1.4.1: Výstavba verejného vodovodu</i>	2023-2030	1 600,00	obec, StVPS, a.s.
<i>Proj. zámer 1.4.2: Výstavba verejnej kanalizácie a ČOV</i>	2023-2030	1 800,00	obec, StVPS, a.s.
<i>Proj. zámer 1.4.3: Modernizácia obecného rozhlasu</i>	2024-2025	10,00	obec
<i>Proj. zámer 1.4.4: Vybudovanie optickej siete</i>	2024-2026	1,00	obec, súkromný subjekt
PRIORITA: PARTNERSKÁ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA			
Opatrenie 1.5: Spolupráca s partnerskými obcami			
<i>Proj. zámer 1.5.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce</i>	od 2023 priebežne	2,00	obec, partneri
SOCIÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA, OBČIANSKA VYBAVENOSŤ			
Opatrenie 2.1: Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
<i>Proj. zámer 2.1.1: Modernizácia budovy hasičskej zbrojnice</i>	2025-2026	80,00	obec
<i>Proj. zámer 2.1.2: Modernizácia spoločnej budovy kultúrneho domu a obecného úradu, vrátane vybudovania bezbariérového prístupu a úpravy okolia</i>	2023-2026	100,00	obec
<i>Proj. zámer 2.1.3: Zvýšenie atraktivity obce vybudovaním estetických vstupov do obce (umiestnenie erbu, uvítania...)</i>	2024	2,00	obec
Opatrenie 2.2: Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít			
<i>Proj. zámer 2.2.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP</i>	od 2023 priebežne	4,00	obec, UPSVaR
PRIORITA: KULTÚRA, ŠPORT A VOĽNÝ ČAS			
Opatrenie 2.3: Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času			
<i>Proj. zámer 2.3.1: Výstavba detského ihriska</i>	2024	30,00	obec
<i>Proj. zámer 2.3.2: Výstavba multifunkčného ihriska</i>	2025	70,00	obec
Opatrenie 2.4: Podpora spoločenského a kultúrneho života			
<i>Proj. zámer 2.4.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies</i>	od 2023 priebežne	8,00	obec
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO			
Opatrenie 3.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov			
<i>Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov</i>	2024-2025	5,00	obec
<i>Proj. zámer 3.1.2: Výstavba miesta na ďalšie zhodnocovanie odpadov</i>	2024-2025	40,00	obec

PRIORITA: ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY, ZNIŽOVANIE PRODUKCIE CO₂			
Opatrenie 3.2: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity			
<i>Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov</i>	2024-2030	30,00	obec
<i>Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí</i>	2025-2028	20,00	obec
Opatrenie 3.3: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE			
<i>Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov (OcÚ, KD, požiarna zbrojnica)</i>	2024-2027	100,00	obec
<i>Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách</i>	2024-2030	40,00	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektových zámerov si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto zábery uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projektové zábery bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Samospráva bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 7 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR počas jeho platnosti 2023-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2025	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2026	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2023-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, projektových zámerov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektových zámerov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektových zámeroch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projektové zámery sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a projektových zámerov, uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 8 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok								Spolu (tis. €)
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	60,90	401,70	807,10	168,70	1 238,90	971,70	235,30	77,50	3 961,80
Sociálna	6,50	43,50	159,50	78,50	1,50	1,50	1,50	1,50	294,00
Environmentálna	0,00	32,00	93,00	11,00	61,00	27,00	5,00	6,00	235,00
SPOLU (tis. €)	67,40	477,20	1 059,60	258,20	1 301,40	1 000,20	241,80	85,00	4 490,80

Zdroj: vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektových zámerov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 9 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	2,40				1,00	1,00	1,40	
Opatrenie 1.2	11,40		8,50		2,90	11,40		
Opatrenie 1.3	535,00	454,75	53,50		26,75	535,00		
Opatrenie 1.4	3 411,00	1 708,50	1 616,00	35,00	51,50	3 411,00		
Opatrenie 1.5	2,00			1,00	1,00	2,00		
Opatrenie 2.1	182,00	85,00	86,00		10,00	181,00	1,00	
Opatrenie 2.2	4,00		3,50		0,50	4,00		
Opatrenie 2.3	100,00		95,00		5,00	100,00		
Opatrenie 2.4	8,00			5,00	3,00	8,00		
Opatrenie 3.1	45,00		38,00		5,00	43,00	2,00	
Opatrenie 3.2	50,00	42,50	5,00		2,50	50,00		
Opatrenie 3.3	140,00	119,00	14,00		7,00	140,00		
SPOLU	4 490,80	2 409,75	1 919,50	41,00	116,15	4 486,40	4,40	0,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektových zámerov je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia a projektové zámery PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov.

Formulár 10 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektového zámeru	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projekt. zámeru	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF + Plán obnovy) celkom				
I. Hospodárska oblasť					3 961,80 €	3 961,80 €	1 798,55 €	2 163,25 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2023-2030	1,60 €	1,60 €	1,60 €					
	1.1.2 Podpora zavádzania inovácií		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2023-2030	0,80 €	0,80 €	0,80 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení (aplikácie, moderný obecný web, ...)		kvalitné verejné služby	2023-2030	2,40 €	2,40 €	2,40 €					
	1.2.2 Výstavba kamerového systému	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	6 nových kamier	2025-2026	9,00 €	9,00 €	9,00 €					

Opat. 1.3	1.3.1 Modernizácia existujúcich a výstavba nových miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2026	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				
	1.3.2 Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry (altánky, lavičky, nabíjacie stanice a pod.)	2112 - Miestne komunikácie	lepšie zdravie obyvateľov; zvýšená bezpečnosť cyklistov	2025-2028	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
	1.3.3 Výstavba parkoviska pri obecnom úrade	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť premávky; dostupnosť parkovacích miest	2023-2024	35,00 €	35,00 €	5,25 €	29,75 €				
	1.3.4 Modernizácia obecných mostov	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť dopravy	2024-2030	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Výstavba verejného vodovodu	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	novovo vybudovaná vodovodná sieť v obci	2023-2030	1 600,00 €	1 600,00 €	800,00 €	800,00 €				
	1.4.2 Výstavba verejnej kanalizácie a ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	novovo vybudovaná kanalizačná sieť v obci, vrátane ČOV; čistejšie životné prostredie; lepšie zdravie obyvateľov	2023-2030	1 800,00 €	1 800,00 €	900,00 €	900,00 €				
	1.4.3 Modernizácia obecného rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	kvalitné informovanie obyvateľstva	2024-2025	10,00 €	10,00 €	1,50 €	8,50 €				

	1.4.4 Vybudovanie optickej siete	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	dostupný vysokorýchlostný internet v celej obci	2024-2026	1,00 €	1,00 €	1,00 €						
Opat. 1.5	1.5.1 Rozvoj partnerskej spolupráce		3 podporené partnerské projekty	2023-2030	2,00 €	2,00 €	2,00 €						
II. Sociálna oblasť					294,00 €	294,00 €	209,00 €	85,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	
Opat. 2.1	2.1.1 Modernizácia budovy hasičskej zbrojnice	1274 - Ostatné budovy, i.n.	kvalitné zázemie na ochranu pred požiarmi	2025-2026	80,00 €	80,00 €	80,00 €						
	2.1.2 Modernizácia spoločnej budovy kultúrneho domu a obecného úradu, vrátane vybudovania bezbariérového prístupu a úpravy okolia		nižšia spotreba energie na prevádzku KD a OcÚ; lepší prístup obyvateľov k verejným službám	2023-2026	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €					
	2.1.3 Zvýšenie atraktivity obce vybudovaním estetických vstupov do obce (umiestnenie erbu, uvítania...)		vyššia atraktivita obce	2024	2,00 €	2,00 €	2,00 €						
Opat. 2.2	2.2.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP		2 zamestnané osoby	2023-2030	4,00 €	4,00 €	4,00 €						

Opat. 2.3	2.3.1 Výstavba detského ihriska	2411 - Športové ihriská	verejnú realizujúcu voľnočasové aktivity	2024	30,00 €	30,00 €	30,00 €						
	2.3.2 Výstavba multifunkčného ihriska	2411 - Športové ihriská	verejnú realizujúcu športové a voľnočasové aktivity	2025	70,00 €	70,00 €	70,00 €						
Opat. 2.4	2.4.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies		kultúrne a športové podujatia konané na území obce	2023-2030	8,00 €	8,00 €	8,00 €						
III. Environmentálna oblasť					235,00 €	235,00 €	73,50 €	161,50 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov		skvalitnený systém triedeného zberu, vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €						
	3.1.2 Výstavba miesta na ďalšie zhodnocovanie odpadov		vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2025	40,00 €	40,00 €	40,00 €						
Opat. 3.2	3.2.1 Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov		kvalitnejšia zeleň	2024-2030	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €					

	3.2.2 Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí		realizované dodatočné adaptačné opatrenia	2025-2028	20,00 €	20,00 €	3,00 €	17,00 €				
Opat. 3.3	3.3.1 Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2024-2027	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	3.3.2 Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2024-2030	40,00 €	40,00 €	6,00 €	34,00 €				
Celkom					4 490,80 €	4 490,80 €	2 081,05 €	2 409,75 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: Obecný úrad Lúčky, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektových zámerov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri ich výbere bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projektové zábery, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projektové zábery, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projektové zábery s oporou vo VZN obce, projektové zábery Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projektové zábery s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projektové zábery s ukončeným procesom verejného obstarávania), projektové zábery, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projektové zábery, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projektové zábery, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projektové zábery nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 11 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov/aktivít

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projektové zábery
1	Najvyššia	a) projektové zábery vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projektové zábery riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	1.4.1; 1.4.2;
2	Vysoká	a) projektové zábery s oporou vo VZN obce b) projektové zábery s právoplatným stavebným povolením c) projektové zábery MAS d) projektové zábery OOCR e) projektové zábery miestnych rozvojových organizácií f) projektové zábery s vysokou podporou obyvateľov g) projektové zábery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zábery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.3.1; 1.3.2; 1.3.3; 1.3.4; 1.4.4; 2.1.2; 2.3.1; 2.3.2; 2.4.1; 3.1.2; 3.2.1; 3.2.2; 3.3.1; 3.3.2;
3	Stredná	projektové zábery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zábery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.2; 1.2.1; 1.2.2; 1.4.3; 1.5.1; 2.1.3; 2.2.1;
4	Nízka	projektové zábery v štádiu zámerov / úvah	1.1.1; 2.1.1; 3.1.1;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Formulár 12 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p><u>Názov dokumentu:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030</p> <p><u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanéj Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020, Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanéj Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p>
Spracovanie	<p><u>Forma a obdobie spracovania:</u> spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný na jar 2023.</p> <p><u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 2 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania.</p> <p><u>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou:</u> verejnosť participovala na procese spracovania PHSR prostredníctvom prieskumu názorov.</p> <p><u>Autor dokumentu:</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk</p> <p><u>Náklady na spracovanie:</u> z rozpočtu obce.</p>
Prerokovanie	<p><u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</u> 11.05.2023</p>
Schválenie	<p><u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lúčky na roky 2023-2030“.</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)

Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja 2022-2030

MŽP (2018): *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, aktualizácia 2018.

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.

Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk

datacube.statistics.sk

datacube.statistics.sk/SODB/

<http://cp.atlas.sk>

<http://envirozataze.enviroportal.sk>

<http://uzemia.enviroportal.sk>

<https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo>

statdat.statistics.sk

www.beiss.sk

www.cdb.sk

www.ives.minv.sk/heraldreg

www.maps.google.com

www.minv.sk

www.orsr.sk

www.pamiatky.sk

www.registeruz.sk

www.scitanie.sk

www.statistics.sk

www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	NFP	Nenávratný finančný príspevok
AZE	Alternatívne zdroje energie	NN	Nízke napätie
b.j.	Bytové jednotky	NPR	Národná prírodná rezervácia
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj	OcÚ	Obecný úrad
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	o. i.	Okrem iného
CDB	Cestná databanka	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OZE	Obnoviteľné zdroje energie
CR	Cestovný ruch	PA	Povodňová aktivita
ČOV	Čistička odpadových vôd	PP	Prírodná pamiatka
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PR	Prírodná rezervácia
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EIB	Európska investičná banka	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	SPR	Strategicko-plánovací región
ha	Hektár	StVSP, a.s.	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
IBV	Individuálna bytová výstavba	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
IUI	Integrovaná územná investícia	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MAS	Miestna akčná skupina	TTP	Trvalé trávne porasty
MOK	Maloobjemový kontajner	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MRK	Marginalizované rómske komunity	VÚC	Vyšší územný celok
MSP	Malí a strední podnikatelia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia		

Zoznam máp, tabuliek, grafov a formulárov

Mapy

Mapa 1: Poloha obce Lúčky - širšie vzťahy	3
Mapa 2: Poloha obce Lúčky voči susediacim obciam	4

Tabuľky

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	9
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát	10
Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva	12
Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva	16
Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín	16
Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	17
Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania	17
Tabuľka 8: Vývoj nezamestnanosti v obci	19
Tabuľka 9: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2022	19
Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2022	21
Tabuľka 11: Počet domov podľa typu domu	21
Tabuľka 12: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky	22
Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému	22
Tabuľka 14: Byty podľa obytných miestností	22
Tabuľka 15: Domy podľa obdobia výstavby	22
Tabuľka 16: Vybavenie technickou infraštruktúrou	23
Tabuľka 17: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2023)	24
Tabuľka 18: Infraštruktúra kultúry a športu	25
Tabuľka 19: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb	25
Tabuľka 20: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2022; v ha)	26

Grafy

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Lúčky	13
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022	14
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022	14
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022	15
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2022	16
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	18
Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2022	19
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2022	20
Graf 9: Ako sa Vám v obci žije?	27
Graf 10: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce	28
Graf 11: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce	29

Formuláre

Formulár 1 (A8): STEEP analýza	33
Formulár 2 (A10): SWOT analýza	34
Formulár 3 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov	41
Formulár 4 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí	43

Formulár 5 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR.....	48
Formulár 6 (R1): Akčný plán	52
Formulár 7 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	56
Formulár 8 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	58
Formulár 9 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	59
Formulár 10 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	60
Formulár 11 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov/aktivít.....	65
Formulár 12 (Z1): Schválenie PHSR	66